

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Zborovanje Slovenskega društva v Konjicah.

V snažno ozalšanih prostorijah g. Sutterja v Konjicah vršilo se je dne 12. t. m. zborovanje političnega „Slovenskega društva“ v praznovanju 40letnice vladovanja našega svitlega cesarja. Navzočih bilo je okoli 150 vrlih slovenskih mož družtenikov (iz Konjic in okolice) in gostov, zlasti iz Celja.

Slavnostni govor imel je predsednik društva sam, g. dr. Gregorec: omenjal je med drugim, kako zadnjih 40 let v življenji svitlega cesarja ni bilo zmiraj čas veselja in nepretrgane sreče, ampak dostikrat britke žalosti. Godile so se velike izpremembe zunaj Avstrije in doma, kder so svitli cesar sodelovali, a tudi mnogokrat so trpeli. Mnogo se je izpremenilo; toda eno je zmiraj ostalo neomajano — ljubezen cesarjeva k avstrijskim narodom, a teh vdanost svojemu vladarju. To zagotavlja cesarju potreba Avstrije, katero je prevzvišena cesarska hiša Habsburška ustanovila in jo tudi ohranjuje, zlasti še pa častitljive lastnosti osobne svitlega cesarja samega: neumorna delavnost, stroga pravicoljubnost in neomejena dobrotljivost in milostljivost.

Zlasti Slovencem je sedanji cesar nepozabljiv. On je podpisal državni osnovni zakon, čegar člen XIX. tudi Slovencem jamči narodno enakopravnost v šolah, uradih in javnem življenji. Zatorej velja in bode zmiraj veljalo: „Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovencev ne gane“.

Zatem zapeli so navzoči stojé cesarsko pesem.

Izmed povabljenih poslancev poročal je g. Miha Vošnjak o deželnem zboru štajarskem: Slovenskih poslancev bi ondi moralo biti vsaj 19, pa jih je samo 8 ter so v manjšini z nemškimi konservativci vred, ki zoper brezobzirno nemško liberalno večino ne opravijo nič ali zelo malo in še to po večkratnih naporih. On sam se je potegoval, naj se omeji svobodno ženito-

vanje nemaničev na škodo občinam, prenaredi kmetom škodljivi domovinski zakon, lovska postava predrugači, hranilnice (šparkase) pa obrestni znižajo; slednje se mu je posrečilo. Boril se je tudi za narodno ljudsko šolo, o čemer pa prepušča naslednjemu govorniku podrobneje govoriti.

Navzoči volilci bili so prav veseli in zadovoljni, da je g. poslanec prišel in poročal. Z navdušenimi živio-klici so njegovo poročilo na znanje vzeli in mu izrekli svoje popolno zaupanje in iskreno zahvalo.

O našej borbi za narodno slovensko šolo na štajarskem govoril je jako spretno in prepričevalno g. dr. Ivan Dečko, da so mu doneli med govorom in zatem živio-klici in rokoplaskanje. Navajal je, kako in zakaj hočejo Nemci izpodrinuti slovenščino iz naših šol ter jo namestiti z nemščino; vse le zavoljo kruha, da bi njihovi ljudje pri nas službe dobivali pa bi se jim ne trebalo učiti našega jezika. Toda nam se je boriti zoper nasilstvo protizakonito po zgledu vrlih Šmarijčanov in zmaga bode naša! Želeti je, da bi g. dr. Dečko blagovolil ves svoj govor objaviti v „Slov. Gosp.“ G. dr. Rudolf priporočal je resolucijo, naj bi Slovenci sami bolje se zavedali pravic v členu XIX. jim zajamčenih. Naj bi vsak in povsod slovenščine posluševal se in jo tudi tirjal v šolah, uradih in javnem življenji. Njegova resolucija in še dve drugi bile so jednoglasno vzprejete.

Naposled je še gosp. predsednik navajal glavne uzroke, zakaj kmetski stan propada in povdarjal dolžnost vsakega domoljuba skrbeti in sodelovati, da se tej nesreči v okom pride. Glavni uzroki so, hvala Bogu, še takšni, ki se dajo po zakonih ali primernih postavah odpraviti: previsoki davki, in doklade vržene zvečinoma le na zemljišča, pristojbine, svobodno trganje in razkosavanje gruntov, dedno rimsko pravo, dolgovi, itd. Da je govor kmete močno zanimal, to je storila uže njegova vsebina.

Resolucije.

1. „Z ozirom na za Slovence neprijazno postopanje deželnega zbora štajarskega in tistih državnih in avtonomnih uradov in raznih korporacij, ki njegove nemčevalne namene mnogovrstno podpirajo, smatramo se Slovenci štajarski stiskovane, zatirovane in žaljene v svojih državljanskih pravicah zajamčenih v členu XIX. državnih osnovnih zakonov. Zatorej pozivlja Slovensko društvo vse domoljube, naj se ovih pravic povsodi in vselej sami poslužujejo in nevpogljivo tirjajo enakopravnost slovenščine v uradih, šolah in javnem življenju“.

2. „Slovensko društvo odobrava postopanje slovenskih poslancev, v državnem zboru zahtevajočih, naj ministerstvo naučno razveljavi ukaz deželnega šolskega sveta v Gradcu od dne 22. svečana 1887, št. 823, ker nasprotuje členu XIX. državnega osnovnega zakona, ter prosi naj ne odjenjajo, dokler tega ne dosegnejo. Do tiste dobe pa naj slovenske občine po zgledu Šmarijske vlagajo pritožbe zoper ovi ukaz. Šmarijskej in vsem jo posnemajočim slovenskim občinam izreka v Konjicah zbrano Slovensko društvo domoljubno priznanje in iskreno zahvalo“.

3. „Očivestno propadanje kmetskega stanú tudi v slovenskih pokrajinah žuga vsemu narodu s poginom. Zatorej pozivljajo se vsi domoljubi, zlasti vrli naši časnikarji, deželni in državni poslanci, naj blagovolijo tudi agrarnemu vprašanju zelo posebno posvetiti svojo pozornost in svoje sile ter pripomagati, da se ovo vprašanje reši v ohranitev in ukrepljenje kmetskega stanú med drugim zlasti po snovanju srednje velikih, nerušljivih, le do neke mere zadolžljivih kmetij, ali po tako zvanih — kmetiskih domov“.

Družbe sv. Cirila in Metoda redna III. velika skupščina v Ptuj

dné 29. julija 1888.

(Dalje.)

Po nagovoru prvomestnikovem poroča tajnik o delovanji družbinem v dóbi od II. do III. velike skupščine. Poročilo slove:

Slavna skupščina!

Najbolj pereče vprašanje na Slovenskem je nedvomno šolsko vprašanje. Da bi bilo to za naše slovenske razmere čem prej ugodno rešeno, iz tega namena je bila ustanovljena naša vseslovenska družba. — V malih dveh letih se je nepričakovano hitro razširila po vseh deželah, koder se glasi slovenska govorica; istinit dokaz, kako rodoljubi uvidajo njeno potrebo in preimeno nalogo.

Vodstvo, katero jej je postavljeno na čelo v središči naših zemelj, v beli Ljubljani, ima vedno pred očmi glavni smoter, ki si ga je za-

stavila naša družba. Kako ga je dosegla, počé se častiti rodoljubi deloma že iz vodstvenih objav.

Kako pa da je vodstvo skušalo se oddolžiti svojemu vzvišenemu nalogu in v pretekli upravni dobi, čast mi je danes veleslavni skupščini narisati vsaj v glavnih potezah.

1. Po II. veliki skupščini dne 19. julija 1887 v Trstu, o koji je vodstvo podalo natančno poročilo v „Vestniku“ I. zv., kateri je v dokaj obilnem številu razposlalo vsem podružničnim načelnictvom v razdelitev med častite družbenike, sešlo se je vodstvo k osmim sejam, da reši društvene zadeve.

Bile so pa: XIII. oziroma 1. letošnja seja dne 29. julija. XIV. 26. oktobra. XV. 27. decembra 1887. leta XVI. 16. februarja. XVII. 7. marca, XVIII. 23. maja, XIX. 27. junija in XX. dne 19. julija 1888. leta.

V I. seji po II. redni skupščini se je društveno vodstvo po § 18 al. a) in b) konstitovalo tako, da je soglasno potrdilo opravitelje prejšnjega leta*), kateri so drage volje prevzeli ta posel.

2. V tem času je stopilo vodstvo z raznimi rodoljubi v dotiko, spodbujajoč jih, naj bi osnovali, kolikor največ mogoče, novih podružnic. V tem obziru smemo biti zadovoljni, kajti ob lanski skupščini imeli smo v glavnem izkazu zaznamovanih 64 podružnic s 4180 družbeniki, a letos je poskočilo število že na 77.

Nove podružnice so pa nastopne: 65. Ormožka na Štajarskem. 66. Sv. Ivan v Vrdeli poley Trsta. 67. Ženska podružnica za Bistriški okraj na Notranjskem. 68. Žuženberk in okolica. 69. Naklo z okolico na Gorenjskem. 70. Podružnica za Dornberg, Prvačino in Gradišče. 71. Zilska Bistrica na Koroškem. 72. Podružnica za Cerkljanski okraj na Goriškem. 73. Kotmaraves in okolica na Koroškem. 74. Pliberk in okolica na Koroškem. 75. Apače na Koroškem. 76. Velika Pirešica na Štajarskem. 77. Št. Kancijan na Koroškem.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Pređenica in nje zatiranje.

O tej hudi sovražnici detelje in s tem tudi živinoreje piše ravnatelj Fr. Žepič tako-le:

Kmetovalcem je predobro znano, da je deteljam sploh največa sovražnica tako imenovana pređenica, katero imenujejo v mnogih krajih tudi žido (Kleeseide, Cuscuta europea).

Kedar kupujemo deteljno seme, zagotavljajo nam prodajalci, da je blago dobro in da ni čisto nič pređenice vmes. Taka zagotovila je lahko delati, ker s prostim očesom ni mo-

*) Gl. Vestnik I. str. 21.

goče razločevati deteljnega od predeničjega semena. Kako se pa prestraši kmetovalec, kedar zapazi že v prvem letu vso deteljo prepreženo s predenico! Ne ostaja mu tako rekoč druga, kakor preorati jo.

Mnogo sredstev so časniki uže priporočali in hvalisali zoper to nadlogo, skoro bi rekel, kot nezmotljiva, a večinoma niso imela nobene uspeha. V svoji 20letni praksi sem tudi jaz naredil marsikatero poskušnjo, a najbolje se mi je sponeslo zatiranje predenice po naslednjih dveh načinih. Prvi je ta, da se detelja, kjer se pokaže predenica, prav pogostoma kosi, na pr. vsake tri tedne, da vsled tega predenica ne more roditi semena, kojega sicer jako obilo zaploduje; tako jo zatremo uže v njenem početnem razvitku. Na ta način se mi je posrečilo dvakrat, predenico popolnoma uničiti.

Drugo sredstvo je plinova ali gazna voda. Na naši kmetijski šoli je bilo na sadnem vrtu za hišo vse prepreženo s predenico. Preteklo zimo pa smo meseca decembra močno pognojili s plinovo vodo; s tem smo popolnoma pregnali nadležno škodljivko.

Se ve, da je le tam mogoče rabiti ta pripomoček, kjer so plinove tovarnice in kjer se torej dobiva plinova voda — pri večih mestih. Prvo sredstvo je pa povsod mogoče in kmetovalec naj le dobro zaznamljuje po predenici okužena mesta in naj tam prav pogostoma kosi deteljo in prepriča se o uspešnosti priporočenega sredstva.

Kakor sem rekel, meni se je ta in oni način dobro obnesel, zato oba po razmerah prav gorko priporočam kmetovalcem v posnemanje.

Mravlje v pohišji.

Marljive so mravlje, toda one so sila sitne, če vderó v pohišje. Najrajše se pritepó v hiše, ki stojé tik vrtov in še rajše gredó v izbe, kjer se shranjuje kaka slaščica, sladkor, strd itd. Iz takih jih človek potlej ne prežene zlehka. Ako se ti posreči, da si jih eno ali drugo tolpo vgonobil, brzo se ti jih nova tolpa prikrade in tu ti je treba znova pričeti tvoje delo, njih pokončevanje.

Zato si je marsikdo belil glavo, naj si napravi tako jedilo za nje, da se jih za delj časa odkriža. Doslej pa še ni nihče iznašel jedila, ki bi izdalo ter bi mravlje popolnem vničilo. Priporoča se v ta namen še nekam najbolj neka zmes iz strdi, sirupa ali tudi sladkorja in droži. Ako se postavi nekaj te zmesi sem ter tje na poti, po kateri prihaja sitni mrčes v izbo, lotijo se te jedi mravlje željno in povžijejo je z vso slastjo.

Ker jim ta zmes diši, prihaja jih zmerom več k njej ali tem več jih tudi gine, kajti droži imajo hudo moč zoper mravljinje življenje v sebi in vsled tega jih že po prvi jedi veliko

pogine. Droži so strup za mravlje ali prav za to, ako najdejo vselej več mrtvih tovarišic na svoji poti, začno se izogibati te pogubne poti. Tvoja izbira bode za delj časa varna pred mrčesom.

Sejmovi. Dne 18. avgusta pri M. D. v Brezji, v Jarenini, v Kapelah in v Pilštanji. Dne 20. avgusta v Lembahu, v Sevnici, na Bregu v Ptuji, v Mozirji, v Vuzenici in v Strassu.

Dopisi.

Od sv. Jurja na Ščavnici. (Cesarjeva 40-letnica.) Slovenci že od nekdanj zvesto ljubijo vero, dom in cesarja. Ta skušena trojna ljubezen pokazala se je v najčistejši obliki tudi pri nas v krasni Ščavniški dolini, dne 26. jul. t. l., ko je štirirazredna Jurjevška šola praznovala 40-letnico presvitlega cesarja F. J. I. Ker se je ta slavnost gledé naših skromnih moči kar nepričakovano sijajno obnesla, sprejmite, ljubi Slovenci! nje majhno sliko v naslednjih vrsticah. radujte se z nami in vidite, kaj premore združitev dobrotnikov in nasprotnikov, kaj ravnanje po slavnem geslu: „Z združenimi močmi“. Že več tednov poprej imel je kmečki koledar doma večni nepokoj. Otrok, šolar ga je gotovo vsak dan po devetkrat prelistal skrbno ozirajoč se po celi vrsti svetnikov, ki bodo goodovali še pred 26. julijem. Da, par dni pred veselico moral je čudotvorni papir celo v šoli skrivé svoja čuda razodevati. A, misel, da vtegne takrat deževati, stresala nam je kosti in mozeg; kajti bolj smo se dežja bali kakor hudi krsta. Dva dni poprej že prinašala je šolska mladina kar v procesijah bršljan, pušpan, mah, metég in razne druge cvetlice vseh vrst in barv za okrašenje šolskega poslopja, ki se je zares prelepo venčalo od zunaj in znotraj. Ko se je na večer 25. jul. vlegel tihi mrak na vas in plan in trudno naravo zazibal v sladak sanj, zasvetilo je po šolskih oknih več kakor 50 lučic, na sosednih hišah migljala je sveča pri svečici, zvonovi so lepo v klenk zazvonili, zastave počasí zibale se sem in tja, godci godli, pevci peli in možnarji na bližnjem hribcu gromeli, kakor da bi bil v Ribnici sodni dan. Med tem prihitelo je vse, kar je živega, od blizo in daleč na torišče pred šolo, od koder se je vsa ogromna množica pomikala z bakljado, godci in pevci po vasi gor in dol, pred farovž, od todi po Ščavniški dolini mimo hramov sem in tja, naposled čez majhen klanec na hribček, kjer so goreli kresi, se spuščali raketlji in svetil velikanski napis imajoč za moža visoke črke F. J. I. 40. Tu so se nam pridružili č. g. župnik in kaplan, in zopet je zaoril krepak možki zbor, čul se veliki boben, stresal nebo in zemljo črni prah, tako da se je v lepi, mirni, svitli

noči glas razlegal na vse strani širne Ščavniške doline ter še daleč preko devet višin in nižin. S končano večernico minil je tudi 25. julij; a vtrueni udje so v spanju želeli si okrepčila za jutraj. Ta noč pa zdela se je šolskim otročičem dolga pol večnosti; njim je misel na veselico pobrala vse spanje. Ko so godeci prihodnjega dne zarano budnico odigrali, prihajali so že tudi otroci veselih obrazov, praznično oblečeni, z velikimi pušeljci v rokah. Do osmih bilo je zbranega naroda za veliki sejem. V zelenem drevoredu, posajenem od šolskih do cerkvenih vrat, stopalo je takrat vse mlado in staro med sviranjem godbe radostno proti hiši božji. Pri slovesni sv. maši je g. učitelj Svito-slav orglje prav dobro napejal in pel deloma z možkim zborom ali otroci samimi, deloma z obojima skupaj tako mило in mogočno, da bi se kar stene zibale. Cesarsko in zahvalno pesem pa je ves narod pel, kakor iz enega grla.

(Konec prih.)

Iz Maribora. (Žaljenje časti.) Pri c. kr. okr. sodnji 1. p. vršila se je dne 19. julija t. l. obravnava proti Jožefu Kocbek in Mariji Keuca. Ta je kmečka hči iz Cezanjevec pri Ljutomeru in neoženjena. Jožef Kocbek je iz župnije sv. Petra pri Radgoni in je oženjen; njegova žena biva pri sv. Margareti pri Ptuji. On se zdaj peča s „pekarijo“. Že od l. 1885 sta Jož. Kocbek in Marija Keuc imela svojo pekarijo v Mariboru in Kocbek jima je želel na kak način spraviti denarja za povečanje pekarije. V drugi polovici junija t. l. sta se preselila v Leskovec pri Ptuji. Storila sta pa to skrivoma, rekoč, da gresta na Hrvatsko. Keuc, ki je še nekoliko zaostala, zatajila je svoje pravo stanovanje; ali policija jej je prišla na sled. Potem je rekla, da gre k starišem v Cezanjevec; šla pa ni tje, ampak za Kocbekom v Leskovec. V Ljutomeru sta se l. 1886 hotela ženiti in njeni stariši so njima namenili posestvo izročiti; ali o pravem času se je zvedlo, da je Kocbek oženjen. Tudi v Leskovcu ju ljudje imajo za oženjena, ker — to je Marija Keuc sodnji obstala — že enega otroka imata, drugega pa pričakujeta. Tožena sta bila žaljenja časti. Svedokov, ki bi pričali, da je Marija Keuc obrekovala, ni bilo navzočih. Ona sama je pa bila izrekla že pred sodnikom g. dr. Vipavcem: da to — ni res, da ona ni nikdar tega pravila in tudi reči ne more, da je to le neka druga oseba izmislila. Vsled tega jo sodnija ima za nekrivo. Njena nekdanja prijateljica Julijana Mavrič iz Cezanjevec, katero dolžijo ravno tistega obrekovanja, pa bo se imela opravičiti, kadar bo nova preiskava končana. Jožef Kocbek je skušal vse tajiti, rekoč, da tožnika še niti ne pozna. Ker je pa 12 prič enoglasno spričalo njegovo hudobno obrekovanje, za katero si je denar obetal, in katero je

trpelo že celo leto, je obstal resnico in bil je obsojen v ječo na tri tedne. Zavoljo velike hudobije pri tem obrekovanju mu je ječa postorena tako-le: Vsaki teden po dvakrat post, po enkrat temni zapor, t. j. 24 ur je v temi in po enkrat na teden ima prenočevati na goilih blanjah. Prav se mu izgodi!

Od sv. Janža pri Velenji. (Nova šola.) [Konec.] Tik poslopja kapelanskega je leta 1833 cerkveno predstojništvo kupilo hišo za stanovanje orgljavcu in cerkveniku. Isto se je 1861 prepustilo občini, naj bi ga ta priredila za šolo, napravili so jedno sobo. Stroški so narastli do okoli 500 gld. A v kapelaniji, ki je do danes lastnina cerkvena, bival je učitelj. V letu 1879 je šolska soba bila že pretesna ter jo je občina razmeroma podaljšala. Kolikor je dopisovalcu znano, je to predelovanje stalo okoli 600 gld. Ob enem je poslopje prešlo v last občini. Sedaj obiskuje šolo malone 200 otrok. Z obzirom na to število in pa v pogledu na nedostatno podučevanje poldnevno je občinsko zastopništvo sklenilo, da se omisli okoliščinam primerno novo poslopje šolsko. Za isto se je lani, dne 3. maja blagoslovil temeljni kamen. Letos dne 13. jun. je dotična komisija šolske prostore uradno pregledala. In dne 3. julija se je učilnica slovesno otvorila. Mladež se je ob določenej uri zbrala v cerkvi k službi Božji, odtod se je rožni venec moleč s šolskimi prijatelji podala v lično opravljeno učilno hišo. Tukaj je med ostalim č. g. župnik Križan spregovoril dnevu primerno besedo. Slednjič je krajno-šolski svet otrokom oskrbel nedolžno veselje. Stavbo nove šole vodil je g. Stropnik, zidarski mojster v sosednjem Šaleku. In pač samo ob sebi se razumeva, da si sedaj nekako laglje oddahnejo udje krajno-šolskemu совету, imenito gg.: Gregorij Rotnik, načelnik, in Josip Delakorda, krajno-šolski nadzorovalec. V novem hramu ste dve šolski izbi in jedna sobica za drugega učitelja. Staro šolsko poslopje se pa ravnokar pripravlja za stanovanje nadučitelju.

Iz Čadrama. (Naše delovanje.) Ker je po besedah pobožnega Joba človek stvarjen za delo in tica za letanje, delamo tudi mi in sicer ne le na polji in v vinogradih, ampak tudi v cerkvah, ter po vsej svojej moči skrbimo za njih obstanek in lepoto in smo v tem tudi letos veliko duhovnega veselja doživeli. Prvo tako veselje smo vživali dne 1. majnika, ko smo spremljali v župnijsko cerkev podobo Lurške Marije, katero nam je sloviti podobar J. B. Purger iz Grödna že v preteklem adventu poslal in so jo župljani vsi z veseljem sprejeli in potrebni znesek 85 fl. z radovoljnimi darovi v kratkih dnevih zložili. Tako se je oni den že ko naša lastnina v cerkev zanesla v spremstvu veliko belo oblečenih deklet iz križevske družbe, in se je po domačem g. župniku blago-

slovala, na velik altar postavila in so se potem celi mesec pred njo šmarnice obhajale in je bila pri tistih večidel polna cerkev ljudi. Radi bi tej popobi primerno kapelico priredili a v zdajšnji župnijski cerkvi nam zavoljo tesnobe ni mogoče, upamo pa, da se bo v kratkem zamoglo to v novej zgoditi, ako društveniki ne bomo zaspani in bi se nam posrečilo po stanovitnih prošnjah onih bogatinov srca omehčiti, ki so dozdej v ta namen malo ali nič darovali. To naše društvo za pozidanje nove župnijske cerkve ima zdaj po 3 $\frac{1}{2}$ leta trajajočem obstanku 8500 fl. gotovine, čeravno nekateri najpremožnejši Oplotničani niso veliko darovali. Drugo posebno duhovno veselje pa smo včakali škapulirsko nedeljo dne 15. julija. Ta den se vselej pri sv. Barbari naši najlepši in največi cerkvi tudi največa slovesnost obhaja s slovesno procesijo, pridigo in peto sv. mešo v škapulirski kapeli. Veliko ljudstva se je že ta praznik v zadnjih letih vselej zbralo pa toliko kakor letos pod vodstvom 4 duhovnikov še nikoli in to po pravici, kakor je g. pridigar omenil, kajti cerkev sv. Barbare je imenitna že po svojem začetku, zakaj ustno izročilo vsaj meni, da so za njeno stavbo dali denar nekdanji vladarji teh krajev, Celjski grof in je bila ona postavljena drugo leto po smrti zadnjega grofa Ulrika 1457, kakor napis na enem steboru proti izhodu kaže: Anno Domini Millesimo quadringentesimo quinquagesimo septimo in vigilia Jacobi prima fundacio ecclesiae.

(Konec prih.)

Z Dobrne. (Črtice.) Povodom zlate sv. meše prevzvišenega gospoda knezoškofa so tudi v naše občini goreli kresi. Posebnega spomena vredna sta ona, ki sta se svetila na vrhu Božnikovem in pa na Valentačevem. Velč. gospod Gajšek, dekan in ob enem načelnik krajno šolskemu совету, so sprožili misel, naj bi se po vzgledu drugih krajev tudi pri nas nastavile po gostilnah puščice, v katere bi blagosrčni ljudje lahko spuščali svoj drobiž v prid šolske mladje. Tej misli sta radostno vstregla do zdaj gg. Orosel in Brauner mlajši. — Razpisano službo učiteljsko je deželno-šolski svet podelil gspdč. Hedviki Jonke, učiteljici v Vitanji. — Dne 4. avgusta so otroci, ki s svojimi stariši bivajo tukaj v toplici, priredili veselico v korist vbožnim učencem ovekrajne šole.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V soboto, dne 18. avgusta obhaja se rojstni den Nj. veličanstva, svitlega cesarja in bode to letos na večih krajih še veličastniše, kakor druga leta. Semtertje se namreč pridruži temu tudi svečanost 40letnice Njih vladanja. — Ministerstvo grofa Taaffe je nastopilo zadnji teden svoje deseto leto. Vladni

listi mu pojó zato se ve da hvalo, drugi pa, posebno liberalci ne vedó mu zadosti graje. Najboljša bode v tem pač srednja pot, kajti ne more se tajiti, da je marsikaka naredba tega ministerstva dobra. — Da odstopi minister za uk in bogočastje in to še, predno se snide drž. zbor, zatrjuje se v raznih listih vedno in vedno, a stvar je več, kakor negotova. — Fzm. Schönfeld je že prevzel višje poveljništvo v Gradei in sega njegovo poveljništvo čez vojaštvo štajarsko, koroško, kranjsko tje doli do Trsta. — Kakor smo v zadnjem listu izrekli, tako se je pri volitvi v Velikovci tudi izgodilo. Župnik Gr. Einspieler je izvoljen za dež. poslanca. Na njegovi strani je bilo 78, na strani nasprotnika g. Pleschiutschniga pa 33 volilnih mož. Hvala vrlim slov. volilnim možem! — Načrt postave za popravlanje cest po Kranjskem ni dobil potrjenja. Dež. zboru bode ga torej v nekih rečeh preurediti. — Nova obrtna šola v Ljubljani prične se kje sredi oktobra in bode ji g. prof. Šubic na čelu. To nemškutarjem, katerih še je zmerom nekaj v Ljubljani, ni po volji. — Po italijanskih listih v Gorici in Trstu se vedno hujska zoper tamošnje slov. ljudstvo, a hvala Bogu, doslej ne gre jim še prav po volji, kajti trezni mestjani teh mest se ne izmenijo veliko za to. — Bolezen naših dni je samomor, posebno v južnih krajih, toda le po mestih, ponavlja se jih zmerom več. Zadnja štev. „Soče“, ki izhaja v Gorici, poroča koj o štirih ob enem. To je grozno! — Sliši se, da pride grof Khuen-Hedervary, sedaj hrvaški ban ali kraljev namestnik, za ministra notranjih zadev v ogersko ministerstvo. To je pa, menimo, le želja Hrvatov, kajti grof ima pri njih le malo zaupanja. — Zoper škofa Strossmayrja žene sedaj ogerska vlada veliko vresača, ker je v Rusijo, v mesto Kijev poslal nek brzozjav, kó so obhajali tamkaj 900letnico pokristijanjenja Rusov. No posebna sila se v tem brzozjavu ne dela Madjariji.

Vunanje države. Človek težko najde uzroka, zakaj počí po liberalnih listov toliko in tolikokrat glas, da so sv. Oče v Rimu bolni. Hvala Bogu, da se ta glas vselej k malu ubije, kajti sv. Oče so še vedno zdravi, kolikor more biti zdrav starček, ki že nosi 78 let na rame-nih. — V Rimu dela vlada velike priprave za vzprejem nemškega cesarja, le-ta pride sedaj skorej gotovo meseca oktobra v Rim, da obišeče italijansko kraljevo rodbino. — Po Francoskem vre, kakor da se bliža nova revolucija. Ni nemo-goče, da doživimo drugo leto, ko bode 100-letnica prve revolucije, tako, ki bode še huja, bolj divja od prve. — Belgijski kraljevič, Balduvin, pride te dni na Dunaj, obiskat svojo sestro, cesaričinjo Štefanijo, od ondot pa gre v Rumunijo. — Nemčija se čuti sedaj varno, odkar je prišel cesar iz Petersburga. Vsa je po-

doba, da sta si nemški cesar in ruski car dogovorila novo zavezo, ki se vredi s časom med Nemčijo in Rusijo. No za njiji že kaže taka zaveza, toda ali je v njej tudi prostora za nas, za Avstrijo? — Sedaj je princ Koburški že eno leto knez Bolgarov. Da še preživi drugo leto v Bolgariji, to je pa že manj, kakor gotovo. Vidno je, da se nobena večja država ne potegne za nj ako mu začenja ondi solnce iti za goro. — Srbski kralj, Milan je prišel une dni sicer v Bled, toda ni ostal dolgo, marveč se je kmalu podal naprej, s prva na Koroško, kamo pa pojde potlej, to ni znano. Doma pa mu še visi zmerom vprašanje, ali se izreče duhovska sinoda za ločitev zakona ali ne. Kraljica Natalija je sedaj v Parizu ali priti misli v Beligrad, če je bode tam treba, kedar se razreši vprašanje gledé te nesrečne ločitve. — Turčija ugovarja zoper to, da si Italija kar tako brez vsega prilastuje Masavo in sosednjo deželo Zulanov. Sama pa ona v tem getovo ni, najbrž je Anglija, ta grabljiva kramarica, v zvezi z njo in ako je tako, tedaj pa že pomeni nekaj ugovor Turčije.

Za poduk in kratek čas.

Zlatomešnik sv. oče Leon XIII. in slov. rimski romarji.

(Dalje)

Od starodavnega Rima še vam moram nekaj povedati. O starem Rimu so nam nekdanji profesorji v črnih šolah toliko vedeli razlagati, da je bila glava polna Rima in rimskih bogov in junakov. Skorej vsi ti junaki in bogovi so se po časih zgubili iz moje glave in toraj bo dobro, da zopet vsakega na svoje mesto postavim.

Kje je zdaj slava starodavnega Rima? Ali še je najti kaj ostankov mesta, ki je zapovedavalo vesoljnemu svetu? Nič druga ne kaže več na nekdanji mogočni Rim, kakor velike razvaline. Kakor velikanskega drevesa, ki je stoletja preživelo, nič ne ostane kakor par večjih vej, ki žalostno štrlijo proti nebu, in starštor, katerega je treba podpirati, da ga prvi vihar ne prevrže, — to je rimskih razvalin živa podoba. Ko sem stal sred fora, t. j. na sredini nekdanjega mesta, se mi je zdelo, da sem na starem pokopališču, kjer še nekatere, a le večje kosti okoli ležijo.

For je bil očitni trg starega mesta in središče javnega življenja, kjer se je Rim shajal, opravljal državne posle in razpravljaj javna prašanja. Povsodi vidiš ostanke starih bogov in for je bil s tempeljni in altarji celo prepreden, na katerih so Rimljani vsak čas svojim bogovom darovali ter jih pri vsakem nekoliko važnem poslu izpraševali.

V paganskem Rimu je bila tedaj vera in država do dobrega spojena, in niti na misel jim ni prišlo, da bi državo od cerkve ločili, tota nesmisel je zduha krščanskih državnikov. Novošegni liberalci pravijo, da so katerosibodi vero zarad tega izmislili, da bi podložne laglje vladali. Sami tedaj priznavajo, da je verne ljudi laglje vladati, in vendar hočejo državo od cerkve ločiti, kar je po njihovem lastnem prepričanji na kvar državi. Državljan in kristjan je ena in ista oseba; bilo bi jo treba razsekati, če jo hočemo razdeliti med cerkev in državo. Vendar to bi moral premodri Salomon biti, ki bi otroka tako razsekal, da bi država in cerkev dobila celega človeka. Pol otroka pa ne more živeti: mrtva misel je tedaj — državo ločiti od cerkve.

Na kapitolu so stali tempeljni najviših božanstev. Na južnem brdu kapitolskega griča je ograja, v kateri sedaj na državne stroške hranijo dva volka, to pa menda zategadel, ker je nekdanj baje Romula in Rema, ki sta Rim postavila, volčinja dojila, ko sta siroti ostala. Menihe so Lahi izpodili in njih premoženje pograbili; in dokler menihi zdaj gladujejo, ker komaj po 80 fl. vžitnine dobivajo, pa je za vsakega volka izvrženih celih 150 gld.

Človek bi moral pero v žolci namočiti, da bi tako dejanje po vrednosti bičal. Volkovi so lopovi; lopovi pa so tudi laški rudečkarji, ki so najpred pogoltnili celo Italijo, a zdaj škilijo še črez meje v Avstrijski hlev, če bi kje na južnem Tirolskem ali Primorskem mogli kako kost vloviti.

Na zapadni strani fora stoji kolisej. Kaj pa je kolisej? Velika zverinska in velika — človečja mesnica. Ni mesta na svetu, kjer bi ljudje uganjali takšne krutosti in tako sramotili svoje ime kakor tukaj. Podrtine koloseja nam svedočijo, kam človek zaide, če mu vest zaspri in če mu strast pamet omrači. Razvaline koliseja pa so tudi velikansk nagrobni spominnek veliko tisuč mučenikov, ki so si na tem torišči priborili venec nebeške slave.

Kolisej je dozidal tisti cesar Tit, ki je Jeruzalem razdjal. Poslopje je zidano v podolgastem krogu in ni druga, kakor velik cirkus ali gledišče za krvave igre. Navadne igre so Rimljanom presedate, hrepeneli so po grozovitih, krvavih prizorih, kakor so jih v boju gledali. Veselilo jih je gledati, kako se divje zverine med seboj trgajo. Cele tedne in mesece se Rimljani niso navolili gledati teh živalskih bojev. Neki cesar je v štirih mesecih nad 10.000 zverin v koloseji poklati dal.

Toda že so Rimljani žejali po boljši — človečji krvi. Sužnji in jetniki so se morali v orožji vaditi, da so se potem lepše borili z zverinami ali se tudi med seboj klali. Boritelj, ki je prehitro premagal svojega sovražnika, gle-

dalcem ni bil všeč, ampak če ga je prav dolgo mesaril, potem so mu ploskali hvalo. Tudi zbojazljivim borilcem niso bili zadovoljni, ampak vojak je moral vstopiti in bojzaljivca tako dolgo bičati ali ščipati, da ga je razgrel ter razkačil.

Kako se je vbogim kristjanom v koliseju godilo, to čestokrat beremo v življenju svetnikov. Zverinam so jih metali, na stebre so jih vezali, da so jih zveri raztrgale; časih so jih celi trop na torišče med tigre in leve pripeljali, da so se gostili z njimi. Mučnikom so dajali tudi orožje, a le topo ali zarjavelo, da so se branili z njim, kar je sicer le podaljšalo njihovo muko.

Ravno je solnce zahajalo, ko poklekne na sveta tla ter se v goreči molitvi priporočimo vsem mučencem, ki so tukaj svoj tek dokončali, a tudi vero svojo ohranili. Pred je stal sredi koliseja veliki križ v pričevanje, da so mučenci v tem znamenju zmagali. Laška vlada pa je križ takoj odpravila ter s tem spoznala, da ni — krščanska. Romarji si tukaj prsti jemljejo v spomin in prav včinijo, ker papež Pij V. je djal: „Kdor želi svetih ostankov, naj si pobere zemlje v koliseju, ondi so tla premočena s krvjo neštevilnih mučencev“.

(Dalje prih.)

Smešnica 33. Kmetica se toži možu, da jej je sopet pa zob izpadel. „Oj“, reče na to naglo mož, „to je zan-j pač velika sreča, kajti on ne bode več poslej v društvu s tvojim — jezikom“.

Razne stvari.

(Slavnost) 40-letnice vladanja Nj. veličanstva, presvitlega cesarja priredi čitalnica v Ljutomeru v soboto, dne 18. avgusta na vrtu g. J. Vaupotiča. Začetek je ob 3. uri popoldne. Ob 10. uri dopoldne je slovesna sv. meša in po njej položi se temeljni kamen novemu šolskemu posloppju.

(Svečanost) v proslavo 40 letnice vladanja presvitlega cesarja in v spomin 400-letnih trških pravic v Središči vrši se v nedeljo, dne 26. avgusta v šatoru, navlašč za to prirejenem na „gradišči“. Slavnost bode velika in se vrši, če je tudi neugodno vreme.

(Slov. društvo.) Dne 26. avgusta t. l. bode zborovalo Slovensko društvo pri sv. Lenartu v Slovenskih goricah in poslanca g. dr. Radaj in dr. Gregorec poročala o deželnem in državnem zboru!

(Ljudska veselica) bode v Ljubnem „na forštu“ v nedeljo, dne 19. avgusta v proslavo 40 letnega vladanja Nj. veličanstva. Priredi jo občina v zvezi s krajnim šolskim svetom in prostovoljno požarno brambo. Vzpored se sestavlja iz 12 mičnih toček, v njih je podeljenje ubožcev in pogostenje učencev in učenk.

(Ljudska šola.) Visokorodni baron H. Gödel-Lannoy, drž. in dež. poslanec, je izročil vlč. g. dr. Jos. Schutzu, nadžupniku v Šmartnu pri Slov. Gradci, 20 gld. Iz tega denarja naj pa se kupi knjižic „Naš cesar“ ter razdeli med ljudske šole Slovenjegraškega okraja.

(Duhovne vaje.) V ponedeljek, dne 20. avgusta se pričnó za čč duhovščino naše škofije duh. vaje ali eksercicije v Mariboru ter se raztegnejo tje do petka, dne 24. avgusta.

(Požarna bramba.) Pri sv. Janži na Dr. polji se je vstanovila požarna bramba, ter bode v nedeljo, to je 19. t. m. imelo prvo svojo svečanost in sicer ob 1/2 10. uri božja služba, potem se blagoslovi gasilnica in sledi poskušnja. Društvo je vse v narodnih rokah.

(Umrl) je P. Mariofil Bonač, frančiškan v Brežicah, star 85 let.

(Za slovensko šolo) sklenila je nadalje občina Griže v Savinjskej dolini se potegniti, ter je uže tudi potrebno prošnja in pritožbo odposlala na deželni šolski svet štajarski, oziroma na ministerstvo za uk in bogočastje. Tako je prav! Gani se, komur je mar zahvala prihodnjega vnuka!

(Imenovanje.) Gosp. Hugon Schwendenwein, doslej več let suplent na c. kr. višji gimnaziji v Mariboru, imenovan je za učitelja na c. kr. gimnaziji v Teschen.

(Nesreča.) Na kolodvoru v Mariboru popravlja se studenec. V ponedeljek, dne 13. avgusta pa se je vdrl „venec“ ter je pokopal dva delalca za kacih 5 metrov na debelo. Dve noči in blizu dva dneva so kopali, predno so dokopali do njiju in čudno, da je eden delalec še bil živ, drugemu pa je bilo prsa zdrobilo.

(Duhovske spremembe.) Č. g. France Pečnik, kaplan na Ljubnem, pride za kaplana na Prihovo, č. g. Jan. Zadavec, kaplan v Hočah, pa k M. Snežnici. Novomešniki č. g. Jak. Brglez postane kaplan v Dramljah, č. g. Jak. Cinglak v Selnici, č. g. Jak. Marinič na Ljubnem, č. g. Janez Sušnik pri sv. Štefanu za Žusmom in č. g. France Vračun v Hočah.

Leterijne številke:

V Trstu 11. avgusta 1888: 11, 24, 28, 10, 83
V Lincu „ „ 66, 76, 23, 58, 46

Naznanilo.

Naznanjam velečastitej duhovščini, da slikam sedaj cerkev sv. Ane v Teharjih.

Brollo, slikar.

1-2

Meznarsko službo

išče na Slovenskem Janez Ambrož v Lučah (Leutschach).

Zahvala.

Dne 4. avgusta t. l. je umrla Ivana Bezjak, nepozabljiva moja soproga, s katero sem srečno živel v zakonu 38 in sicer na Remšniku 34 let. Zahvaljujem se pristrčno vsem istim, ki so rajno na mirodvor spremljali. Še več kakor pristrčno zahvalo pa javno izrečem gospé Josipini Smole, ženi nadučitelja tukaj in gospodični Berti Hödl učiteljici. kakor tudi tako imenovani naši usmiljeni sestri Luciji Ofič. One so rajni neutrudljivo stregle in jej mučno bolezen olajševale in se tudi mnogo trudile mrtvaški oder z venci olepšati. Prosim še, imejte jo v dobrem spominu in molite za njo posebno peteri dobro oskrbljeni sinovi in hči.

Na Remšniku, dne 6. avgusta 1888.

Janez Bezjak, učitelj v pokoju.

Kmetska ženska,

katera zna dobro kuhati in gospodariti želi službo v farovžu ali na drugem gospodarstvu. Več pové upravništvo „Slov. Gospodarja“.

Naj se naročijo po pošti z dopisnico ali s pismom telo in kerv čistilne posladkorjene glasovite
Marijaceljske krogljice.

Varstvena marka.

Iz najimenitnejših zelišč izdelane Marijaceljske krogljice dokazale so že pri mnogih boleznih tisočkrat čudovitno svojo moč. Vsaki dan dobimo zahvalna pisma od ljudi, kateri so le po Marijaceljskih krogljicah ozdraveli, zato bi biti morale v vsakem hramu, ker ostanejo vedno sveže in ker so posladkorjene.

Posebno zdravilo so pri prebavljivosti, zabasanju, žolču, rumenici, pomanjkanju slasti pri jedi, izledenici, jeternici, hemeroidah, tvorstvu, bolu v hrbtu, mrzlici, zaslineuju, ženskih boleznih in na koži, omočici, zgagi, tvorih, glavobelu, glistah, debelosti. Naredijo dobro krv in tek.

Cena: 1 škatlja s 40 krogljami stane 40 kr. En svitek s 3 škatljicami, 120 komadičev, le 1 gld. (5 svitkov le 4 gld.) s podukom kako se rabijo.

Svarilo: Te izvrstne Marijaceljske krogljice se le z varstveno znamko prav in po pošti dobijo, le pod naslovom:

**Löwen-Apotheke in Wien,
VIII. Josefstädterstrasse 30.**

Tudi se dobiva v tej lekarni in po pošti pri protinu in revmatizmu gotovo delujoči protinski duh, steklenica à 80 kr., kakor tudi za kašelj, pljučne in prsne bolezni glasovit terpotečki sok z apno-železom, steklenica à 1 gld. 10 kr.

Ta imenitna zdravila razpošiljajo se vsaki dan po vsej Avstriji. 7-50

Prosi se za natančen naslov: ime, kraj, zadnjo pošto in deželo.

Cesarjeva slavnost

obhajala se bode v Slovenjemgradu, dne 18. in 19. avgusta t. l.

Vspored:

Dne 18. avgusta ob 9. uri: Slovesna sv. meša. Ob 11. uri: Otvorenje cesarjevega drevereda in postavljenje spominske table. Ob 1/2 1. uri: Slavnostni banket v vrtu g. Goll-a. Ob 3. uri: Streljanje na tarčo. Ob 8. uri zvečer: Godba po mestu, razsvetljava mesta in vrhov.

Dne 19. avgusta ob 6. uri zjutraj: budnica. Ob 3. uri popoldne: Ljudska veselica v vrtu g. Lobe-ta.

V Slovenjemgradu meseca avgusta 1888.

Slavnostni odbor.

Naznanilo.

Naznanim častitemu občinstvu, da se pri meni dobiva dobro

Graško pivo liter 16 kr.,

Završko vino liter 32 kr. Šilher liter 24 kr. in 1887. leta iz Kamnice liter 20 kr.

Ob enem opozarjam na cena, dobra in okusna, topla in mrzla jedila.

S spoštovanjem

1-2

Marija Jost, (Kreuzberger)

Maribor, koroške ulice št. 3.

V najem se da kamenarnica.

Pri graščini „Hamer“ dve uri od Ptujja in Poličan se za 10 let v najem da več kamenarnic z izvrstnim kamenom za zidanje. Več pové graščinsko in gozdnarsko oskrbnništvo tukaj — pošta Ptujjska gora pri Ptujju, Štajarsko. 1-3

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru je založila in natisnila naslednje knjižice:

Svete pesmi za šolarje.

Eden iztis vezan velja 10 kr.

Zbirka narodnih pesmi.

Eden iztis vezan velja 10 kr.

Angeljska služba božja,

poduk za strežnike ali ministrante.

Eden iztis vezan velja 5 kr.

Kdor 50 iztisov kupi, dobi 20% navdanka. Posamezni iztisi po pošti 2 kr. več.